

V Ratibořicích - Babiččině údolí se chystá Národní památkový ústav, prostřednictvím územní památkové správy a správy zámku, provést v roce 2017 významné akce obnovy, které přispějí ke zlepšení stavu národní kulturní památky.

Je to **komplexní obnova (generální oprava) bytového domu č. p. 10** v sousedství hlavního parkoviště a jeho adaptace k původnímu účelu, tj. bydlení, zejména pro stálé zaměstnance správy zámku. Vedle kompletní výměny krovu, střešního pláště a klempířských prvků, budou obnoveny všechny výplně, vnější fasáda a vnitřní omítky, stropy, podlahy, instalovány nové inženýrské sítě, nové vytápění včetně centrální kotelny na ekologické palivo v podobě dřevěných pelet, nově bude vybudována pro tento dům čistička odpadních vod a kompletně budou obnoveny 4 bytové jednotky. Tato akce obnovy je ve stavu před realizací s nákladem **cca 13 mil. korun**. V první polovině roku 2017 bude probíhat soutěž k výběru dodavatele a předpokládá se, že ve druhé polovině roku bude stavba zahájena.

V měsíci únoru prozatím klimatické podmínky neumožnily zahájit další velice významnou akci stavební obnovy "**SZ Ratibořice - odstranění škod po povodni z června 2013 na NKP**", tj. komplexní obnovu vodního díla Mlýnský náhon v Ratibořicích. Realizace projektu bude zahájena pravděpodobně v měsíci březnu, kdy již snad nastanou klimatické podmínky vyhovující potřebám stavebních prací a podobných technologií.

Zadavatelem a investorem akce je Národní památkový ústav, který je příjemcem účelové státní dotace z finančních prostředků v gesci Ministerstva kultury ČR na odstraňování škod po povodni v roce 2013.

Celková cena díla, včetně nákladů na projekt ve stupních ke stavebnímu povolení a k realizaci, expertízy a posudky, technický dozor investora (TDI), koordinaci bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci (BOZP) atd., činí **7 702 043,05 Kč**. Na základě veřejných soutěží v průběhu roků 2015 - 16 byli vybráni dodavatelé. Projekt vypracovali ing. arch. Soběslav Macas a ing. arch. Petr Macas z Atelieru Macas se sídlem v Pardubicích, jako technický dozor investora (TDI) byla vybrána firma Tluka & Partners, s.r.o. se sídlem v Hradci Králové. Za dodavatele - zhotovitele díla byla vybrána a smlouva o dílo byla uzavřena s firmou Loučka Pardubice, s.r.o. se sídlem v Pardubicích. Do konce roku 2016 byla též uzavřena všechna schvalovací a vyjadřovací řízení a získána všechna rozhodnutí a povolení k možnosti zahájení realizace stavby, která má být dokončena do 31. 8. 2017. Stavba bude probíhat též pod dohledem služby Archeologického ústavu Akademie věd ČR a za přísného dozoru koordinátora BOZP, který spolu s TDI zajišťuje a případně vymáhá a nařizuje konkrétní bezpečnostní podmínky a opatření v místě stavby, a to i vůči veřejnosti.

Po zahrazení vtoku vody do náhonu u Viktorčina splavu, k životnímu prostředí co nejšetrnějším způsobem a bez poškození nátoky z řečiště řeky Úpy a po rozmrznutí ledového příkrovu spolu s pozvolným odtokem vody v celé délce náhonu, musí být dána přednost splnění podmínek ochrany přírody, stanovených závazným stanoviskem k zásahu do významného krajinného prvku a rozhodnutím o udělení výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů místně příslušným orgánem AOPK - CHKO Broumovsko. Bude proveden zevrubný průzkum na výskyt předpokládaných vodních živočichů (škeble rybníčné, střevle potoční, případně dalších druhů ryb, mlžů, raků apod.) a v případě výskytu budou živočichové sloveni, vysbíráni a přemístěni na jiná vhodná náhradní stanoviště, např. do jiných zavodněných úseků navazujících závlahových kanálů, aby po dokončení díla mohli být navraceni zpět do míst svého původního výskytu. Dále bude pokračováno použitím středně těžké mechanizace ve vlastním čištění mlýnského náhonu v délce 750 m, a to vybráním naplavených usazenin (odhad 1 300 m³) k obnovení jeho původního lichoběžníkového průtočného profilu a odvozem vybraného materiálu na určené mezideponie, nebo přímo do místa konečného druhotného využití. Vytěžený ekologicky nezávadný sediment je možné využít různými způsoby pro zemědělské a podobné jiné potřeby, a to na základě odborné expertízy provedené firmou Vodohospodářské laboratoře, s.r.o., Pardubice, která potvrdila nezávadnost sedimentu.

Po dokončení čištění koryta bude dále pokračováno dle stanovených podmínek orgány státní památkové péče, ochrany životního prostředí, stavebním a dalšími úřady, v celkové výměně a zhotovení všech 4 mostků vedoucích přes náhon, bude obnoveno nebo celkově rekonstruováno všech 6 stavidel v celé délce náhonu, tzn. ne jen ta stávající, již stěží funkční a používaná, ale i 2 stavidla dlouhá léta nefunkční a nepoužívaná. Některá stavidla (propusti) budou zcela nově založena a osazena "staro"novými hradly, vyrobenými dle dochovaných starších verzí. Spolu s tím budou obnoveny kamenné opěrné zdi v úsecích koryta, kde se vyskytovaly a vyskytují a spolu se stavidly byly povodní v roce 2013 poškozeny. Dá se říci, že pomyslným vrcholem díla bude založení a zhotovení zcela nových dřevěných vantroků včetně nátokových stavidel jak pro mlýn, tak i pro mandl. Obnovena bude funkčnost také 3 vodních kol - jednoho zcela nového a jednoho repasovaného pro Rudrův mlýn a vodní kolo

mandlu bude také celkově repasováno. Obnova historického mlýnského náhonu je významná nejen po stránce památkové péče, ochrany životního prostředí, nakonec i z estetického hlediska, ale také pro možnost řádného a správného užívání tohoto vodního díla podle tzv. manipulačního řádu, který je základním dokumentem pro každé vodní dílo.

V zájmu bezpečného postupného provádění díla obnovy, ale zejména s ohledem na bezpečnost veřejnosti, která bude v průběhu stavby omezována v úseku mlýnského náhonu v údolí pouze lokálně a v míře nutné pro optimální podmínky k práci stavebních dělníků, prosíme veřejnost, aby dbala bezpečnostních opatření a respektovala případná omezení.

K rozsáhlejšímu omezení pohybu veřejnosti po údolí, pokud dovolí klimatické podmínky, by mělo dojít v průběhu měsíce března, tedy ještě před oficiálním zahájením návštěvnické sezony 2017. V zájmu urychlení provádění čištění koryta náhonu, snížení doprovodných nákladů na stavbu, usnadnění pohybu mechanizace a nákladní dopravy, ale opět především v zájmu bezpečnosti veřejnosti, jejíž volný pohyb je v bezprostředním konfliktu s touto rozsáhlou etapou realizace stavby, bude žádoucí na období zhruba 10 dnů uzavřít přístup všem nepovolaným osobám do Babiččina údolí v úseku (prostoru) Panský hostinec - Rudrův mlýn - Viktorčin splav. Doufáme, že veřejnost toto krátkodobé opatření pochopí a bude respektovat. Další etapy stavby budou řešeny lokálně a je počítáno s tím, že migrující veřejnost a tradiční akce nebudou omezovány nad míru nejvýše nutnou.

Věříme, že, podobně jako loňské restaurování sousoší "Babička s vnoučaty" a sochy Panny Marie u mlýna, veřejnost ocení i tyto další akce stavební obnovy součástí Národní kulturní památky Babiččino údolí v Ratibořicích, které provádí a spravuje Národní památkový ústav.

Ivan Češka, kastelán

